Painos on nyt 6,797

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 43. TIISTAINA, LOKAK. 24 P. — TUES. OCT. 24, 1916. 1916 — Kuudes vuosik.

Miksi naisia tarvitaan politiikassa

Yhdysvaltain kongressi hyväksyi ja presidentti Wilson allekirjoitti viime kesäkuun 3 päivänä lain, jonka mukaan presidentillä on oikeus komentaa sotapalvelukseen jokainen asekuntoinen 18—45 ikäinen mies tässä maassa.

Jos kongressin jäsenistö olisi ollut edes puoleksikaan kokoonpantu naisista ja työväenluokan naisista, niin tuskinpa koskaan sellainen laki olisi lakikirjoihimme päässyt. Työväenluokan äidit ne juuri ovat, jotka ovat pakotetut luopumaan pojistaan, silloin kun sotarintamaan komennetaan. Tässä siis on syy, miksi tarvitsemme naiset politiikassa, määräämässä mikä puolue valtaan pääsee ja mitä lakeja laaditaan, kuka presidentin virkaa toimittaa ja ketä hän palvelee.

Ne ovat etupäässä rikkaat naiset, jotka vastustavat naisten sekaantumista politiikkaan, vastustavat naisten äänioikeusliikettä Ja kyllähän heidän sopiikin. Eihän heidän lapsensa ole vaarassa joutua sotaan. Harvoilla heillä lapsia onkaan ja heidän sylikoiransa eivät sotapalvelukseen kelpaa.

Eräs idän lehti antaa seuraavan kuvan erään miljoona-naisen "äidillisistä tunteista": New Yorkin kaupungissa vallitsee maitopula. Köyhäin lapset, jotka eivät parempinakaan aikoina tarpeekseen maitoa saa, saavat nyt olla sitä ilman.

Maitojakeluaseman luona on kova tungos. Äidit taistelevat kiihkoisasti saadakseen lapsillensa edes hiukan maitoa. Tuolla seisoo naisjoukon reunalla muhkea automobiili ja ajuri odottaa kun palvelijatar raivaa tiensä maitoasemalle ja saa kuin saakin pullon maitoa. Mielenjännityksellä seuraa miljoneerirouva palatsinsa akkunasta autonsa liikkeitä ja kun hän auton lähestyessä huomaa valkoisen maitopullon pilkistävän istuimelta kuskin ja piian välistä, painaa hän hellästi sylikoiraansa rintaansa vasten ja kuiskaa:

— Kas, kas, armas pikkuruiseni. Saat sinä kun saatkin maitoa tänään!

Niin mitäpä nämä naiset äänioikeudella tekevät, sillä saapihan heidän koiransa maitoa muutenkin.

Mutta työläis-äidit, vaikkapa he kantavat lapsensa maitojakeluasemalle, varttovat, pyytävät, eivät sittenkään saa maitoa lapsillensa. Siksi työläis-äidit tarvitsevat äänioikeuden, he tarvitsevat määräämisvallan kenelle maito annetaan — työläisten lapsilleko vaiko rikasten sylikoirille.

Äsken oli Toverissa seuraava paikkakunta-uutinen:

"Elämää kuin Noan arkissa.

"Tässä eräänä päivänä puhdisti Toverin kirjansitoja vesihanassa olevan sihdin. Ja vaikka sihti ei olekaan tiheintä lajia, niin oli siihen kerääntynyt "topeskaa" siksi viljalti, että kun se viruteltiin kahvikuppiin, niin tuli siinä vesi aivan sakeaksi kaikenlaista veteen sekaantunutta otusta. Olipa

ALLAN L. BENSON,
Sos. puolueen presidentin ehdokas.

joukossa vielä uimakunnossa oleviakin, jotka pienellä kosketuksella tulivat sangen toimintakykyisiksi ja uivat kuin paraskin uimamaisteri.

Vedenkäyttäjäin olisi turvallisinta keittää vesi ennen käyttämistä, sillä muutoin ei voi olla oikein varma siitä ketä vatsassa kortteeraa — sinne voi kulkeentua "vieraita" aineitakin. Keittämällä veden voi sen puhdistaa ainakin uivista itikoista ja turvata itsensä vatsasairauksia vastaan."

Mutta mitäs tässä on politikoimista? Pääseehän tästä keittämällä, sanottanee. Tämä on vaan yksi epäkohta Astoriassa ja useassa muussa kaupungissa. On kymmeniä muita kunnallisia ja valtiollisia epäkohtia, joista ei pääse keittämällä. Ette voi keittää vaarattomiksi likakujia. Niistä leviää taudit. Ette voi keittää kunnolliseksi kehnoa kouluhallintoa, joka myrkyttää lastenne aivot. Ette voi keittämällä poistaa keinottelijoita, jotka varastavat kunnan varoja ja saattavat verot kohoamaan niin korkealle, että työläisten vaivalla kokoonsaadut kodit myydään veroista.

Ette voi keittää vaarattomiksi vaarallisia työpaikkoja, joissa työläisiä runnellaan ja surmataan. Ette voi keittää työpäiviä lyhemmiksi ja palkkoja korkeammiksi. Ette voi keittää kapitalistien sydämiä pehmeiksi ja estää siten ampumasta lakossa olevia työläisiä. Ette voi keittää pois kaupungistanne kapakoita, peliluolia ja prostitutsionilaitoksia. Ette voi keittämällä alentaa leivän, lihan, voin ja sokerin hintaa.

Lyhyesti sanoen: te ette voi keittämällä alentaa korkeita elinkustannuksia ja parantaa yhteiskunnallisia epäkohtia. Teidän siis täytyy äänestää; teidän täytyy ottaa osaa politiikkaan, kunnalliseen, valtiolliseen ja kansalliseen politiikkaan.

Pian on meillä kansalliset vaalit käsissä. Marraskuun 7 p:nä on merkittävä kantansa siitä, tahtooko työläisillekin ihmisoikeuksia ja siedettäviä olosuhteita, vaiko orjuutta työläisille ja rikkaille yhä enemmän rikkautta ja riistämisvaltaa.

Jos äänestätte republikaani- tai demokraattipuoluetta, niin silloin te äänestätte työläisille köyhyyttä, orjuutta ja kurjuutta ja rikkaille yhä enemmän rikkauksia ja ristämismahdollisuuksia.

Jos äänestäte sosialistipuoluetta, niin silloin äänestätte työläisille oikeutta, elämän varmuutta ja hyvinvointia sekä vapautta.

Sota taakkana työläisten hartioilla

(Otteita eräästä pitemmästä kirjoituksesta).

Heinäkuussa 1914 oli Englannissa työttömyyskysymys yhtä pulmallinen kuin meidän maassammekin, joka oli suurempi silloin kuin mitä se oli moneen edelliseen vuoteen. Mutta jo vuosi jälkeenpäin olivat puistojenpenkit tyhjänä työttömistä miehistä. Ei enään kuulu valitusta "enempi työtä tahdotaan", vaan nyt halutaan "enemmän miehiä — enemmän sotatarpeita".

Kun sota julistettiin elok. 4 p. 1914 alkoi ammattiunion jäsenistön luku kohota niin, että kun se oli 2.8 prosenttia heinäkuun lopussa, oli se 7.1 prosenttia elokuun lopussa. Nopea työn vähentyminen tapahtui kaikilla työaloilla lukuunottamatta laivanrakennusta ja varsinkin tapahtui

(Jatkoa toisella sivulla.)

KIRJE NEW YORKISTA

(Raivaajasta)

Vaikkapa tässä kirjeessä kerrottu tapahtuma ei olekaan enään "tuore", niin ei aika ole sen historiallista merkitystä pilannut, joten tämä kirje on julkaisemisen ja lukemisen arvoinen vielakin.—Toim.

"Naisten päivä."

Pyrkimys naisten tasa-arvoisuutta kohti kulkeneet eteenpäin jättiläisaskelin tässä kansanvaltaisessa Amerikassamme. Ei riitä se, että kaikkien valtapuolueitten presidenttiehdokkaat kovasti kehuvat kannattavansa naisten tasa-arvoisuutta. New Yorkin viranomaiset ovat käytännössä osottaneet, että he eivät tee eroa naisten ja miesten välillä. Eilen kaksikin eri kertaa piestiin naisia New Yorkin kaduilla, — piestiin oikein poliisikapuloilla ja raahattiin poliisivaunuilla putkaan.

Aamulla varhain kokoontui suuri joukko naisia lapsineen 114 kadun ja 2 avenuen varrella olevan maitojakeluliikkeen eteen. Maitohätä ankarammin tuntuu köyhien korttereissa, jonne annetaan maitoa, jos muualta liikenee. Kun jakeluliikkeen varasto ei riittänyt tyydyttämään monenkaan naisen tarpeita, syntyi joukossa levottomuutta. Sitä mukaa kuin varasto väheni ja tiedot siitä "langattomalla lennättimellä" tulivat odottajain pitkän jonon loppupäähän, kasvoi murina kasvamistaan. Sylissä kannettujen lapsien itkun kanssa se vihdoin puhkesi äänekkääksi myrskyksi, joka toi paikalle ison joukon utelaita katsojia.

Naisista sanotaan, että he ovat yleensä paljon kärsivällisempiä kuin miehet. Taitaa niin olla, yleensä, mutta vain vissiin pisteeseen asti. Kokemukset kaikilta ajoilta, ja myöskin eilispäivän kokemukset New Yorkissa, osottivat, että kun kärsivällisyyden raja on saavutettu, pystyvät naiset erittäin innostuneeseen ja keinoista välinpitämättömään toimintaan. Europasta tulevat viestit siellä tapahtuneista nälkäkapinoista aina kertovat, että naiset olivat kapinoitten etunenässä. Tämän kaupungin kokemukset varmentavat, että niin tavallisesti on asianlaita.

Kun ei maitoa enää annettu, katkesi naisten kärsivällisyys. Ilma täyttyi uhkaaviila huudoilla, siellä täällä alkoi lennellä kiviä maitoliikkeen ikkunoita kohti. Lapset huusivat, äidit huusivat, katselijat huusivat. Kadunkulmassa seisova poliisi oli pö-